

Nr 172.

Ankom till riksdagens kansli den 31 maj 1946 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för budgetåret 1946/47 till ersättning till Stockholms stad för underhåll av fångar i stadens rannsakningsfängelse.

(3:e avd.)

I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under andra huvudtiteln (punkt 43) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Ersättning till Stockholms stad för underhåll av fångar i stadens rannsakningsfängelse för budgetåret 1946/47 beräkna ett förslagsanslag av 225 000 kronor.

Därefter har Kungl. Maj:t i propositionen nr 278, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över justitiedepartementens ärenden för den 10 maj 1946, föreslagit riksdagen att till Ersättning till Stockholms stad för underhåll av fångar i stadens rannsakningsfängelse för budgetåret 1946/47 anvisa ett förslagsanslag av 20 000 kronor.

I Stockholms stads rannsakningsfängelse ha sedan lång tid tillbaka förvarats vissa för brott eller lösdriveri häktade eller dömda personer. Vidare ha där intagits utlänningar som tagits i förvar jämlikt utlänningsförfattningarna.

Frågan om kronans och Stockholms stads skyldigheter med avseende å stadens rannsakningsfängelse, innefattande bland annat spørsmålet om vem som skall bära kostnaderna för de olika kategorierna intagna, har länge varit föremål för tvist. Från år 1943 har kronans ersättning till Stockholms stad bestämts enligt ett mellan kronan och staden slutet avtal, vilket grundats på ett av 1940 års förhandlingskommission framlagt förslag.

För bestridande av ifrågavarande kostnader har i riksstaten för innevarande budgetår uppförts ett anslag av 225 000 kronor.

I skrivelse den 18 mars 1946 har *fångvårdsstyrelsen* anmält frågan om upptagande av anslag för nu ifrågavarande ändamål i riksstaten för budgetåret 1946/47. Styrelsen har därvid meddelat, att ett fortsatt utnyttjande av rannsakningsfängelset för förvar av kronans fångar icke vore behövt, sedan fångantalet på senaste tiden nedgått samt fångvården därjämte erhållit tillgång till nya fångkolonier. På grund härav hade styrelsen uppsagt avtalet med Stockholms stad att upphöra från och med den 1 juli 1946.

I samband med att detta av de särskilda krisförhållandena betingade avtal upphörde att gälla, hade fångvårdsstyrelsen med staden träffat preliminärt avtal, vilket vore avsett att slutligt lösa de gamla tvistefrågorna om kronans och Stockholms stads ifrågavarande skyldigheter. I samband här-

med har styrelsen vidare anfört att åtagandet att förvara Stockholms stads fångar, vartill fångvårdsstyrelsen genom det nya avtalet förbundit sig, icke innebure möjlighet att hädanefter från riksstaten utesluta anslag till ersättning för underhåll av fångar i stadens rannsakningsfängelset. Kronan kunde nämligen allt fortfarande bliva skyldig ersätta staden för förvaring i rannsakningsfängelset av vissa intagna. Detta bleve sålunda förhållandet, därest fånge av en eller annan anledning icke skulle kunna vid bestämd tidpunkt överföras från rannsakningsfängelset. Ehuru i avtalet ej finnes något bestämt härom, syntes fångvården för sådant fall böra utgiva portionsersättning samt vårdavgift efter kronor 7: 50 per intagen och dag. De årliga kostnaderna härför kunde beräknas uppgå till 5 000 kronor. Härjämte borde anvisas 15 000 kronor till vissa på innevarande budgetår belöpande underhållskostnader.

I ärendet har *statskontoret* och *överståthållarämbetet* avgivit utlåtanden. *Departementschefen* har anfört följande.

Utnyttjandet av Stockholms stads rannsakningsfängelset för straffverkstälighet har varit en av krisförhållandena betingad nödfallsåtgärd. Fängelset har tagits i anspråk för dylikt ändamål endast i den mån så varit oundgängligen nödvändigt (jfr II ht 1945 s. 118). Framdeles torde det, såsom fångvårdsstyrelsen framhållit, endast i enstaka fall behöva användas för fångvårdens räkning.

Det av styrelsen nu framlagda förslaget till definitiv reglering av kronans och Stockholms stads skyldigheter med avseende å rannsakningsfängelset, vilket förslag bygger på förhandlingskommissionens motsvarande förslag, finner jag i likhet med de hörda myndigheterna utgöra en godtagbar lösning av de gamla tvistefrågorna. Även om ersättning till staden för underhåll av fångar i fängelset hädanefter kommer att utgå endast i undantagsfall, synes emellertid avtalet böra innehålla uttrycklig föreskrift om att ersättningen i dylika fall skall utgå enligt de av fångvårdsstyrelsen nu förordade grunderna. Enligt vad jag inhämtat kan staden förväntas godkänna en sådan föreskrift. Avtalet torde böra fastställas av Kungl. Maj:t.

I fråga om beräkningen av anslagsbehovet under nästa budgetår har jag ej funnit anledning till erinran mot fångvårdsstyrelsens förslag.

Utskottet.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet

att riksdagen må till *Ersättning till Stockholms stad för underhåll av fångar i stadens rannsakningsfängelset* för budgetåret 1946/47 under andra huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 20 000 kronor.

Stockholm den 31 maj 1946.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON

Närvarande: se under utlåtandet nr 174.